

een te lage belastingafdracht. Van belang is dan of er bewust een fout is gemaakt; of de belastingbetaler bewust onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt of gegevens heeft onthouden, hetgeen tot een te lage belastingafdracht leidt.^{296 297}

Van Bijsterveld wijst erop dat de term belastingfraude en belastingontwijking niet altijd in dezelfde betekenis worden gebezigd. Hij vermeldt: "als frauduleus is daarom beschouwd het opzettelijk of grof culpoos gedrag waaraan de wet, naast gevolgen voor de belastingheffing, sancties verbindt."²⁹⁸ Uit de literatuur blijkt dat de belastingbetaler niet altijd opzettelijk inkomsten verzwijgt of onterecht aftrekposten opvoert.^{299,300} Indien hij dat wel opzettelijk doet, is uiteraard sprake van fraude, die uit het oogpunt van rechtvaardigheid bestreden moet worden.³⁰¹ Soms is echter sprake van gewoon menselijk falen en hiermee moet rekening worden gehouden, mede omdat een onterechte bestraffing wegens (grof) culpoos gedrag een negatieve uitwerking kan hebben op de belastingmentaliteit van de (goedwillende) belastingbetalers.^{302,303,304,305}

2.5.3 De kosten van belastingheffing

Ook de kosten van het proces van belastingheffing verdienen de aandacht van de wetgever. Adam Smith verwoordt dat in zijn vierde stelregel. Uit deze stelregel blijkt echter tevens dat er niet alleen aandacht moet zijn voor de kosten die de overheid zich moet getroosten, maar ook dat er aandacht moet zijn voor de kosten waarmee de belastingbetaler te maken krijgt. Een belastingwet zou de burgers zo weinig mogelijk administratieve verplichtingen op moeten leggen, mede, omdat deze verplichtingen

²⁹⁶ W.J. van Bijsterveld[29]: "bij dit uitgangspunt past de definitie, gegeven in de fraudenota van juni 1970, door de toenmalige Staatssecretaris gezonden aan de Vaste Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer: Belastingfraude is het bewust verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens of het onthouden van gegevens, welke nodig zijn voor de vaststelling van de belastingschuld." (blz.15)

²⁹⁷ W.J. van Bijsterveld[29]: "Voor het moeilijke grensterrein op het gebied van schuldvormen (nalatigheid, onachtzaamheid) zij verwezen naar Wisselink." (blz.16)

²⁹⁸ W.J. van Bijsterveld[29, blz.19,20,21]

²⁹⁹ D.J. Hessing e.a.[44]: "Overigens moet worden opgemerkt dat lang niet in alle gevallen duidelijk is dat belastingplichtige bewust inkomsten verzwegen heeft of ten onrechte aftrekposten heeft opgevoerd. Gezien de ingewikkelde en onduidelijke fiscale regelgeving is in een aantal gevallen geen sprake van culpoos gedrag." (blz.24 e.v.)

³⁰⁰ D.J. Hessing e.a.[41]: "Zo is het niet ter kennis brengen van belastbare feiten pas fraude in juridische zin indien de belastingbetaler zich daarvan "bewust" behoort te zijn.(blz.73)

³⁰¹ W.J. Van Bijsterveld[29]: "Belastingwetten beogen voorschriften te geven om een belastingheffing te bereiken die zo rechtvaardig mogelijk is. Bij de uitvoering van die wetten dient die rechtvaardigheid te worden verwezenlijkt en moet er onder meer naar worden gestreefd deze zo weinig mogelijk te laten verstoren door belastingfraude." (blz.3)

³⁰² M.P. van Overbeeke[31, blz.3]

³⁰³ W.J. van Bijsterveld[29, blz.265]. Revanche op de belastingdienst voor een vroegere onrechtvaardig geachte behandeling; fraude als antwoord op.

³⁰⁴ Zie A.J. Zoetmulder, Financieele Dagblad d.d. 26-08-1992:" Echter, hoe gefrustreerder de belastingplichtige, hoe lager de belastingmoraal."

³⁰⁵ W. Van Bijsterveld[29]: "Van belang voor de bereidheid tot medewerking is voorts bij voorbeeld etc. vertrouwen in de objectiviteit en redelijkheid van de met aanslagregeling en invordering belaste ambtenaren." (blz.33,34)